

SÁRKÁNY ISTVÁN

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem létrejöttének vázlatos áttekintése

A 2011. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: létesítési törvény) preambuluma szerint: *„Az Országgyűlés felismerve, hogy a közsolgálaton belül a polgári közigazgatás, a rendvédelem, a honvédelem és a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományában a hivatástudat és a szakértelem erősítése összehangolt és tervezett utánpótlásképzést tesz szükségessé, továbbá a pályaelhagyás helyett a társadalom számára hatékony munkavégzés biztosítására a közsolgálati életpályamodell támogató továbbképzési rendszert kell működtetni, a közsolgálati felsőfokú szakemberképzést egységes intézményi alapokra kívánja helyezni.”*

A törvény az új egyetem létrehozásában részt vevő intézmények és a megalkotandó testületek feladatait, működésük legfontosabb – részleteiben a továbbiakban kidolgozandó – szabályait határozta meg.

A Rendőrtiszti Főiskolán (RTF) 2010 júniusában készítettünk egy olyan elsődleges munkaanyagot, amelyben egy új, közsolgálati profilú egyetemen belüli intézményi részvétel lehetőségét elemeztük. Ez után, még szintén júniusban, a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, valamint a majdani integrációval érintett felsőoktatási intézmények képviselőiből alakult munkabizottság előzetes tervezetet fogadott el, amelynek nyomvonalán – részletes viták sorában kiérlelve – kialakult az a szakmai elképzelés, amelyre ráépülhetett az egyetem későbbi létesítéséről szóló 1278/2010. (XII. 15.) kormányhatározat. Ezt követte 2011 márciusában az Országgyűlés által elfogadott, már említett létesítési törvény, amelynek eredményeként 2012. január 1-jén megkezdte működését a Nemzeti Közsolgálati Egyetem.

Már 2010 előtt gyakran lehetett olyan véleményeket hallani, amelyek szerint hazánkban – figyelemmel a színvonalas működtetés feltételeire – túl sok az állami fenntartású felsőoktatási intézmény.

Nyilvánvalónak tartottuk, hogy ha a hivatkozott intézmények tekintetében esetleges karcsúsításra kerül sor, az nem a hazai méretekben nagynak számító intézményekkel kezdődik.

A rendészeti felsőoktatás megőrzése azonban – az iránta megnyilvánuló, évtizedek óta tapasztalható rendkívüli hallgatói érdeklődésre tekintettel – kiemelkedően fontos érdek volt. Ennek jövőjére hosszú távon csak egy erős, a XXI. század felsőoktatással kapcsolatos szükségleteinek megfelelő, nemcsak külsőségeiben, hanem képzési kínálatában, struktúrájában is korszerű, tehát a társadalom igényeit megjelenítő, több lábon álló, a hallgatói érdeklődés megőrzésére képes intézmény keretei között volt lehetőség. Ezt az egyetemi karra válás biztosításával az integráció révén létrejött közszolgálati egyetem garantálta.

A 2012. január 1. óta működő egyetem egyesülés révén jött létre, és három, azonos jogállású kara lett. Ezek száma időközben ötre emelkedett, egyike a rendészettudományi kar, a korábbi RTF jogutódja.

A kari státus révén a jogelőd intézmény erősebb, a helyzete stabilabb, a jövője kiszámíthatóbb, társadalmi elfogadottsága meggyőzőbb, a képzések iránti hallgatói érdeklődés szélesebb körű, értékteremtő képessége színvonalasabb, szilárdabb lett.

A közszolgálati egyetem létesítésének célját a rendvédelem, a polgári közigazgatás és a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományát illetően a már idézett jogszabály kezdő sorai összegezték.

A létesítési törvény 10. § (1)–(2) bekezdésének megfelelően a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közigazgatás-tudományi Kar Tanácsa, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Szenátusa és a Rendőrtiszti Főiskola Szenátusa által delegált tagokból 2011 áprilisában egy tizenkét tagú előkészítő testület alakult. Az előkészítő testület intézményenként két-két oktatóból, egy-egy hallgatóból, valamint az említett kar, az egyetem és a főiskola vezetőiből állt. Az ideiglenes szenátus megalakulásáig működő előkészítő testület feladata volt az ideiglenes szenátus választási szabályzatának elkészítése, majd az egyetem fenntartói testületének jóváhagyása után e választás lebonyolítása is. A létesítési törvény előírta, hogy az ideiglenes szenátusban gondoskodni kell a jogelődök egyenlő számú képviseléről, és arról is, hogy az ülések állandó meghívottjai az egyetem fenntartói jogait gyakorló közigazgatás-fejlesztésért, a rendészetért és a honvédelemért felelős miniszterek képviselői.

A választási szabályzat 7. § (3) bekezdése meghatározta, hogy „Az ISZ elnöki teendőit a jogelőd intézmények vezetőinek korelnöke 2011. december 31-ig látja el”. Kérésre a fenntartói testület ügyvivője 2011. május 20-án kelt levelében megállapította, hogy a hivatkozott intézményvezetők között én vagyok a legidősebb, ezért a jelzett határidőig elláttam a közszolgálati egyetem ideiglenes szenátusának elnöki teendőit.

A sürgős megvalósítást igénylő feladatok tömegesen jelentkeztek. Ezért – figyelemmel arra is, hogy a létesítési törvény szerint az ideiglenes szenátust 2011. július 31-ig kellett megalakítani – a naptári év végéig a teendők eredményes megvalósításához, ami az egyetem működése megkezdésének feltétele is volt, egy prognosztizálható, és az idő rövidege ellenére mégis színvonalasan megvalósítható terv és egy ehhez kapcsolódó ülésezési rend kialakítására volt szükség.

Nem túlzás azt állítani, hogy az ideiglenes szenátus 2011-ben felbecsülhetetlen munkát végzett. Meghatározott feladatait, küldetését teljesítette. Ennek a megállapításnak a valóságos értékét jól érzékelteti, hogy a 2011. július 12-i alakuló ülés után december közepéig, vagyis mindössze öt hónap alatt negyvenöt határozatot hozott, ezek közül egy ízben elektronikus megkeresés alapján döntött. Nyolcszor ülésezett. Két ülés között átlagban két-három hét telt el. Ennél nem lehetett sűrűbbé tenni az ülésezési rendet, mert az veszélyeztette volna a munka színvonalát. A negyvenöt témán belül harminckét esetben az ideiglenes szenátus egyhangú határozatot hozott.

Az ideiglenes szenátus a közszolgálati egyetem 2012. januári létrejötte előtt állást foglalt a legfontosabb szervezeti, személyi kérdésekben, az egyetemi működés megkezdéséhez nélkülözhetetlen szabályzatokat fogadott el. A határozatokat címszerűen – nem pontosan idézve – a következőkben összegezem:

1. Az ideiglenes szenátus működési szabályzatának elfogadása.
2. Az ideiglenes szenátus 2011. december 31-ig szóló feladat- és ütemtervének elfogadása.
3. A Budapesti Corvinus Egyetem és Közigazgatási Kara között a 2011. évi XXXVI. törvény 4. § (9) bekezdése alapján létrejött együttműködési megállapodás jóváhagyása.
4. A gazdálkodási előkészítő bizottság vagyónátvevői jelentésével való egyetértés és annak felterjesztése a fenntartói testületnek.
5. A közszolgálati egyetem alapító okiratának elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
6. A közszolgálati egyetem rektori beosztásának betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
7. A közszolgálati egyetem gazdasági főigazgatói beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
8. A közszolgálati egyetem főtitkári beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
9. A közszolgálati egyetem szervezeti és működési szabályzatának módosítással történő elfogadása.

10. A közszolgálati egyetem foglalkoztatási szabályzatának elfogadása.
11. A közszolgálati egyetem stratégiai és intézményfejlesztési rektorhelyettesi beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
12. A közszolgálati egyetem oktatási rektorhelyettesi beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
13. A közszolgálati egyetem tudományos és nemzetközi rektorhelyettesi beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
14. A közszolgálati egyetem közszolgálati rektorhelyettesi beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
15. A közszolgálati egyetem felvételi szabályzatának elfogadása.
16. A közszolgálati egyetem doktori szabályzatának elfogadása.
17. A közszolgálati egyetem habilitációs szabályzatának elfogadása.
18. A közszolgálati egyetem doktori és habilitációs tanácsának 2012. február 15-ig történő felállításáról döntés hozatala.
19. A közszolgálati egyetemen a hallgatói jogok gyakorlásának és köteleességek teljesítésének, valamint a hallgatói jogviszonnyal kapcsolatos kérelmek elbírálásának és a jogorvoslat rendjére vonatkozó szabályzat elfogadása.
20. A közszolgálati egyetem hallgatóinak fegyelmi és kártérítési szabályzatának elfogadása.
21. Javaslat a rektori beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
22. A közszolgálati egyetem gazdasági főigazgatói beosztásra rangsor összeállítása és javaslat a magasabb vezetői megbízásra 2012. január 1. napjától kezdődő, öt év időtartamra.
23. A közszolgálati egyetem főtitkári beosztásra rangsor összeállítása és javaslat a magasabb vezetői megbízásra 2012. január 1. napjától kezdődő, öt év időtartamra.
24. A közszolgálati egyetem közigazgatás-tudományi kar dékáni beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
25. A közszolgálati egyetem hadtudományi és honvédtisztképző kar dékáni beosztás betöltésére vonatkozó pályázat-tervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.

26. A közszolgálati egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzatának elfogadása.
27. A közszolgálati egyetem hallgatói térítési és juttatási szabályzatának elfogadása.
28. A közszolgálati egyetem minőségfejlesztési programjának elfogadása.
29. A közszolgálati egyetem minőségbiztosítási szabályzatának elfogadása.
30. Javaslat a tanács az oktatási rektorhelyettesi beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
31. Javaslat a tanács a tudományos és nemzetközi rektorhelyettesi beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
32. Javaslat a tanács a stratégiai és intézményfejlesztési rektorhelyettesi beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
33. Javaslat a tanács a közszolgálati rektorhelyettesi beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
34. A közszolgálati egyetem Katasztrófavédelmi Intézet igazgatói beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
35. A közszolgálati egyetem Nemzetbiztonsági Intézet igazgatói beosztás betöltésére vonatkozó pályázattervezet szövegének elfogadása és felterjesztése a fenntartói testületnek.
36. A közszolgálati egyetem kollégiumai felvételi szabályzatának elfogadása.
37. A közszolgálati egyetem hallgatói baleset-megelőzési szabályzatának elfogadása.
38. A közszolgálati egyetem munkaköri jegyzékének elfogadása.
39. A Jezsuita Roma Szakkollégium és a közszolgálati egyetem közötti együttműködési megállapodás tervezetének elfogadása és a megállapodás megkötésének javaslása.
40. Javaslat a tanács a hadtudományi és honvédtisztképző kar dékáni beosztásra, az egyedüli pályázó 2012. január 1. napjától kezdődő, öt évre szóló magasabb vezetői megbízásának kezdeményezése.
41. A közigazgatás-tudományi kar dékáni beosztásra rangsor összeállítása és javaslat a tanács a magasabb vezetői megbízásra 2012. január 1. napjától kezdődő öt év időtartamra.
42. A közszolgálati egyetem gazdálkodási szabályzatának elfogadása.

43. A közszolgálati egyetem hallgatói és doktorandusz önkormányzata alapszabályának elfogadása.
44. A közszolgálati egyetem hallgatói és doktorandusz önkormányzata szervezeti és működési rendjének elfogadása.
45. A közszolgálati egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzata módosításának elfogadása.

A felsorolt feladatok megvalósítása – mindhárom jogelőd intézményt illetően – jövőt formáló, stratégiai fontosságú, történelmi fordulópontot jelentett. Az ideiglenes szenátus 2012 januárjától az Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektorának elnöklétével folytatta munkáját.

A létesítési törvény 14. § (2) bekezdése alapján az ideiglenes szenátust felváltó új szenátust létrehozó választások lezajlottak. Az ideiglenes szenátus záróülésére közvetlenül a szenátus alakuló ülése előtt került sor, 2012. december 13-án. Az ideiglenes szenátus első elnökeként ekkor elmondott beszédemben röviden összegeztem a 2011-ben elvégzett munkát, kiemeltem annak az egyetem jövőjével kapcsolatos meghatározó jelentőségét.

Az ideiglenes szenátus történetében itt csak vázlatosan ismertetett néhány hónap krónikája közel hét év távolából szemlélve is rendkívüli munkaterhet jelentő, felelősséggel teli időszak volt.

Megtiszteltetés volt számomra, hogy a jogelődnél közel negyvenéves hivatásos és közalkalmazotti szolgálatot követően részt vehettem az egyetemi rangú rendészeti felsőoktatás létrehozásában. Az alkalmat felhasználva, ismételten köszönöm a bizalmat és a munkámat segítő kollégák támogatását.